

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/49/2020
Identifikačné číslo spisu: 1115214804
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Švecová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1115214804.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne F. P., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v B., P.Í. XX, proti žalovanému Ministerstvu zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Hlboká cesta 2, o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru a o zaplatenie náhrady mzdy, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 Cpr 3/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2018 sp. zn. 5 CoPr 16/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) medzitýmnym rozsudkom z 15. júna 2017, č. k. 9 Cpr 3/2015-264, rozhodol, že výpoveď z pracovného pomeru daná žalobkyni žalovaným dňa 24. septembra 2014 pod číslom 280.937/2014-OSUR/653, je neplatná. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným pracovnú zmluvu zo dňa 15. októbra 2004. Odo dňa 1. septembra 2014 bola žalobkyňa zaradená na pracovné miesto pri výkone práce vo verejnom záujme ako samostatný odborný referent. Rozhodnutím ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí č. 66/2014, čl. 4, zo dňa 19. septembra 2014, č. reg. I/583, bolo s účinnosťou od 1. januára 2015 zrušené miesto pri výkone práce vo verejnom záujme, ktoré bolo obsadené žalobkyňou (ďalej len „organizačná zmena“). Dňa 24. septembra 2014 sa konalo stretnutie vedúceho služobného úradu so zástupcami odborovej organizácie SLOVES, na ktorom bola prerokovaná nadbytočnosť a výpovede z pracovného pomeru organizačnou zmenou dotknutých zamestnancov, okrem iných aj žalobkyne. ZO SLOVES prijala s výhradami rušenie obsadených miest a prepúšťanie zamestnancov. Dňa 24. septembra 2014 pod hlavičkou žalovaného bola vypracovaná písomná výpoveď z pracovného pomeru voči žalobkyni ako zamestnancovi č. 280.937/2014-OSUR/653, odkazujúc na ustanovenie § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), odvolávajúc sa na organizačnú zmenu. V ten istý deň prebehlo prerokovanie skončenia štátnozamestnaneckého

pomeru so žalobkyňou. Za žalovaného sa stretnutia zúčastnili D.. Q. K. (generálna riaditeľka sekcie ekonomiky), D.. G. I. (ďalší zamestnanec organizačného útvaru), F. P. a P.. E. X.. Súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení § 61 ods. 1, 2, 3, § 61 ods. 3, § 63 ods. 1 písm. b), § 74 a § 77 Zákonníka práce. Všeobecnou podmienkou platnosti výpovede je písomná forma a doručenie druhému účastníkovi. V danom prípade súd prvej inštancie skonštatoval, že písomná forma výpovede bola zo strany žalovaného splnená; v konaní však nebolo preukázané, že žalovaný výpoveď z pracovného pomeru aj doručil žalobkyni. Zo záznamu z prerokovania skončenia pracovného pomeru v súvislosti s organizačnou zmenou a odovzdávania výpovede zo dňa 24. septembra 2014 jednoznačne nevyplýva, že by žalobkyňa odmietla prijať výpoveď. Z výsluchu svedkyne D.. Q. K., ktorá mala výpoveď žalobkyni doručiť, súd zistil, že svedkyňa prečítala žalobkyni pripravený text, kde bolo uvedené, aké možnosti môže zamestnávateľ poskytnúť pri ukončení pracovného pomeru. Svedkyňa tiež uviedla, že sa žalobkyni pokúsila doručiť výpoveď z pracovného pomeru, ona túto odmietla podpísať a prevziať, pričom žiadala, či by si mohla zobrat' nejaký papier. To jej nebolo umožnené, pretože svedkyňa nemala taký pokyn od vedúceho služobného úradu, že žalobkyni môže odovzdať písomnosť, ktorú nepodpísala a neprevzala. Mali také pokyny, že v prípade, ak by zamestnanec chcel uzavrieť dohodu o ukončení pracovného pomeru, mal kontaktovať právnik. Svedkyňa uviedla, že jej úlohou bolo doručiť zamestnancovi výpoveď a potom bolo na zamestnancovi, aby kontaktoval osobný úrad, či chce podpísať dohodu o skončení pracovného pomeru alebo sa pracovný pomer končí výpoveďou. Svedkovia D.. G. I. a P.. E. X., ktorí boli prítomní na stretnutí, sa pre odstup času nepamätali na to, ako prebiehalo odovzdávanie výpovede žalobkyni. Svedkovia D.. F. A., D.. D. F., D.. G. X. a D.. I. A., zamestnanci žalovaného, ktorých výpovede z pracovného pomeru z rovnakého dôvodu ako v prípade žalobkyne, boli prejednávane v rovnaký deň tými istými pracovníkmi žalovaného ako v prípade žalobkyne, zhodne uviedli, že im dňa 24. septembra 2014 výpoveď doručená nebola. Všetci uviedli, že im bolo oznámené, že z dôvodu organizačnej zmeny sú pre žalovaného nadbytoční a majú sa rozhodnúť, či ukončia pracovný pomer dohodou alebo výpoveďou. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba na vyslovenie neplatnosti výpovede je dôvodná, keďže výpoveď z pracovného pomeru je neplatná z dôvodu jej nedoručenia žalobkyni.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. januára 2018 sp. zn. 5 CoPr 16/2017 potvrdil medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie a žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie a obmedzil sa na konštatovanie správnosti dôvodov ním uvedených. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd za preukázané, že žalovaný nesplnil jednu z podmienok, ktorou Zákonník práce podmieňuje riadne skončenie pracovného pomeru výpoveďou, a to jej doručenie. Keďže výpoveď z pracovného pomeru žalovaný žalobkyni nedoručil, súd prvej inštancie správne určil, že predmetná výpoveď z pracovného pomeru daná žalobkyni, je neplatná.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu z 30. januára 2018 sp. zn. 5 CoPr 16/2017 podal dovolanie žalovaný v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), a teda súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., t. j. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces žalovaný argumentoval nedostatkom riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a jeho arbitrárnosťou a prekvapivosťou. Poukázal pritom na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 44/2011, III. ÚS 119/03-30, IV. ÚS 115/03, II. ÚS 410/06, III. ÚS 311/07, III. ÚS 107/07, III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06, IV. ÚS 14/07, I. ÚS 243/07, II. ÚS 200/09, II. ÚS 193/06 a III. ÚS 198/07, rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. februára 2007, č. sťažnosti 19997/02, Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998, Vétrenko proti Moldavsku z 18. mája 2010, článok 46 Ústavy Slovenskej republiky, článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp.

zn. 6 Cdo 69/2017, 6 Cdo 155/2017, 6 Cdo 26/2017, 2 Obdo 66/2016, 5 Obdo 51/2017, 5 Obdo 55/2017 a 2 Obdo 63/2016. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí neuviedol nielen relevantnú, ale žiadnu argumentáciu, na základe ktorej by bolo možné vyvodiť, z akého dôvodu sa výpoveď žalobkyni nepovažuje za doručенú, čím odňal dovolateľovi možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu v rámci využitia opravných prostriedkov. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. dovolateľ namietal nevyriešenie právnej otázky - prečo nenastalo doručenie výpovede prostredníctvom inštitútu fikcie doručenia podľa § 38 ods. 4 Zákonníka práce. Absentuje ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu riešiacia právnu otázku konkretizácie podmienok ustanovených v hypotéze právnej normy nachádzajúcej sa v ustanovení § 38 ods. 4 Zákonníka práce, ktoré musí zamestnávateľ ako povinnosť subjekt splniť, aby nastali predpokladané následky (dispozícia) tejto právnej normy, t. j. účinky doručenia písomnosti v prípade odmietnutia jej prevzatia zamestnancom. Hoci od vyriešenia uvedenej právnej otázky záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie, odvolací súd sa touto otázkou nezaoberal. Dovolateľ doručil žalobkyni rovnopis výpovede na osobnom stretnutí dňa 24. septembra 2014. Zo záznamu z prerokovania skončenia pracovného pomeru vyplýva, že žalobkyňa odmietla prevziať doručovanú výpoveď. Uvedené odmietnutie prijatia písomnosti malo za následok uplatnenie inštitútu fikcie doručenia. Priebeh tohto stretnutia potvrdili aj prítomní zamestnanci dovolateľa, ako to vyplýva aj z ich výpovedí. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol bez akéhokoľvek argumentačného zdôvodnenia, že výpoveď doručená nebola, a že nedošlo k fikcii doručenia podľa § 38 ods. 4 Zákonníka práce. Absentuje v ňom akákoľvek argumentačná báza, na základe ktorej odvolací súd dospel k záveru, že nebola naplnená hypotéza právnej normy obsiahnutá v ustanovení § 38 ods. 4 Zákonníka práce. Dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu sa vyjadrila žalobkyňa tak, že najvyššiemu súdu navrhla odmietnuť ho podľa § 447 písm. c) a f) C. s. p. ako neprípustné, resp. neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Poukázala na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky ako R 2/2016 (vydané k výkladu § 237 ods. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), ale aplikovateľné aj vo vzťahu k § 420 písm. f) C. s. p.), v zmysle ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. Iná vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Súd prvej inštancie a odvolací súd sa vysporiadali so všetkými argumentmi žalovaného. S námietkou o oneskorene podanej žalobe sa súdy vysporiadali v bodoch 20 až 22 rozsudku súdu prvej inštancie a s námietkou o doručení výpovede žalobkyni prostredníctvom fikcie doručenia sa súdy vysporiadali v bode 24 rozsudku súdu prvej inštancie. Pokiaľ ide o otázku právneho posúdenia, z argumentácie žalovaného vyplýva skôr to, že sa domáha prieskumu zisteného skutkového stavu. Skutkový stav zistený súdom prvej inštancie je taký, že žalovaný písomnú výpoveď z pracovného pomeru žalobkyni nedoručil. V tomto smere je Zákonník práce absolútne jednoznačný, keď nedoručenie výpovede v písomnej forme sankcionuje jej neplatnosťou. Napadnuté rozhodnutie tak nezáviselo od vyriešenia žalovaným nastolenej právnej otázky.

5. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že sa nestotožňuje s tvrdeniami a závermi žalobkyne a zotrval na všetkých svojich tvrdeniach a vyjadreniach podaných v prejednávanej veci.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), za splnenia podmienky v zmysle § 429 ods. 2 písm. b) C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné podľa § 447 písm. c) a f) C. s. p. odmietnuť.

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu dovolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia dovolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

10. V danom prípade žalovaný prípustnosť dovolania odvodil z § 420 písm. f) C. s. p. a porušenie práva na spravodlivý proces oprel o pochybenie súdov nižších stupňov spočívajúce v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov.

11. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f) C. s. p. (tak, ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 C. s. p.) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) C. s. p., sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom, či mimosporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť

odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. I ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

16. Za zmätočnosť vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. dovolateľ označil okrem iného nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v určitom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

17. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - www.concourt.sk). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil III/1997*, či rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* a *Hiro Balani c. Španielsko*, oba z 9. decembra 1994, *Annuaire*, séria A č. 303 A a č. 303 B).

18. Podľa § 447 písm. c) C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

19. V prejednávanej veci žalovaný nepreukázal opodstatnenosť dovolania a porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., preto najvyšší súd jeho dovolanie v tejto časti podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietol.

20. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. X písm. b) C. s. p.

2X. Podľa § 42X ods. X C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Dovolanie prípustné podľa § 42X C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. X C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

23. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

24. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 42X ods. X C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalobcu riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

25. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C. s. p. vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ X24 C. s. p.) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na myslí, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach C. s. p. nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domniek alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na myslí pri formulovaní dovolania.

26. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 42X ods. X C. s. p., je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 42X ods. X C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 42X ods. X C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

28. V dovolaní naformuloval dovolateľ právnu otázku týkajúcu sa konkretizácie podmienok ustanovených v hypotéze právnej normy nachádzajúcej sa v ustanovení § 38 ods. 4 Zákonníka práce,

ktoré musí zamestnávateľ splniť, aby nastali predpokladané následky (dispozícia) tejto právnej normy, t. j. účinky doručenia písomnosti v prípade odmietnutia jej prevzatia zamestnancom prostredníctvom inštitútu fikcie doručenia. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či v danom prípade ide o otázku právnou. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že výpoveď nebola žalobkyni doručená, a to s poukazom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Súd prvej inštancie pritom vychádzal zo skutočnosti, že na stretnutí dňa 24. septembra 20X4 bola žalobkyňa oboznámená s jej nadbytočnosťou a s možnosťami ukončenia pracovného pomeru dohodou alebo výpoveďou, avšak odmietnutie prevzatia výpovede zo strany žalobkyne súd prvej inštancie za preukázané nemal. Dovolací súd nad rámec dovolacieho prieskumu poznamenáva, že z konania zamestnávateľa pri doručovaní musí byť zrejmé, že ide o doručovanie písomnosti týkajúcej sa skončenia pracovného pomeru, nielen o návrh na rôzne možnosti konania, prediskutovanie alternatív. Konanie zamestnávateľa musí byť jasné, určité a zrozumiteľné. Odmietnutie prevzatia písomnosti je v princípe aktívne alebo pasívne konanie zamestnanca pri doručovaní - napr. zamestnanec listinu preberie a roztrhá, zamestnanec vyhlási, že sa so zamestnávateľom odmieta rozprávať o prevzatí výpovede a nič nepodpíše, alebo na listinu napíše, že ju nepreberá a pod. V praxi je potrebné sa pripraviť na to, že zamestnávateľ musí uvedenú skutočnosť preukázať (v súdnom konaní je dôkazné bremeno, že sa písomnosť doručila a zamestnanec ju prevzal alebo že sa aplikuje fikcia doručenia, na zamestnávateľovi).

29. Možno uzavrieť, že dovolateľom naformulovaná otázka nie je otázkou právnou, ale ide o skutkovú otázku, ktorej posúdenie vždy závisí od konkrétnych okolností prípadu. Argumentácia dovolateľa vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 42X ods. X písm. b) C. s. p. predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa C. s. p. vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní dovolateľa absentuje. Dovolateľ sa de facto domáha opätovného právneho posúdenia ním tvrdeného skutkového stavu v jeho prospech. Takéto tvrdenia nemožno považovať za právne otázky vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom.

30. Podľa § 447 písm. f) C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 43X až § 435.

3X. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 42X ods. X písm. b) C. s. p. nie je prípustné, a preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p.

32. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) a písm. f) C. s. p. ako neprípustné, resp. nesprávne vymedzené, odmietol.

33. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. X C. s. p. v spojení s § 255 ods. X C. s. p. tak, že žalobkyni úspešnej v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalovanému zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. X a 2 C. s. p.).

34. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.